

ZPRÁVA O TRHU S MLÉKEM A MLÉKÁRENSKÝMI VÝROBKÝ

Vývoj cen:

Cena zemědělských výrobců ČR	
↑ CZV mléko (prosinec).....	7,98 Kč/l
Cena průmyslových výrobců ČR	
↑ CPV SOM (leden).....	54,37 Kč/kg
↓ CPV SPM (leden).....	70,03 Kč/kg
↑ CPV máslo blok (leden).....	96,12 Kč/kg
Světová tržní cena – západní Evropa	
↑ FOB máslo (leden).....	4 944 USD/t
↑ FOB SPM (leden).....	3 997 USD/t
↑ FOB SOM (leden).....	3 250 USD/t

Obsah:

Situace na domácím trhu	1-3
<i>SZIF – Charakteristika a průběh programů v rámci společné organizace trhu (SOT) s mlékem a mlékárenskými výrobky.....</i>	3
Situace v zahraničí; kurzy ČNB.....	3-4
Vývoj cen FOB a NC, nákup mléka graf.....	4-7
CPV mlékárenských výrobků;	8-9
Plnění kvót; ceny Slovensko.....	10
Aktuality.....	11-12

Situace na domácím trhu

Ceny zemědělských výrobců podle ČSÚ

V prosinci 2010 pokračoval 14 - ti měsíční nepřetržitý trend nárůstu ceny placené zemědělci (CZV) za mléko kravské třídy Q, který započal v říjnu 2009 poprvé po 19-ti měsících poklesů. Předchozí trend poklesu ceny započal v únoru 2008. Rekordní cena z ledna roku 2008 (10,10 Kč/l) nebyla dosud překonána a letošní prosincová cena byla 2,12 Kč pod její úroveň (v lednu 2008 dosáhla cena nejvyšší hodnoty minimálně za posledních 14 let).

V prosinci 2010 se od prvovýrobců nakupovalo kravské mléko třídy Q. za 7,98 Kč/l, což je proti listopadu nárůst o 14 haléřů na litr (1,8 %) a meziroční nárůst o 1,54 Kč (23,9 %) proti prosinci 2009. Mlékárny podle výkazu MZe 6-12 nakupovaly v prosinci mléko (všechny třídy jakosti) průměrně za 8,02 Kč/l (případný rozdíl proti CZV je způsoben rozdílnou metodikou, nákupem ze zahraničí a také počtem respondentů).

Ceny placené zemědělci podle krajů se v prosinci pohybovaly v rozmezí od 6,80 Kč/l do 9,80 Kč/l. Nejvyšší cena byla zaplacená v Plzeňském a nejnižší v Olomouckém kraji. Nejnižší **průměrná** cena byla placena v Karlovarském kraji 7,70 Kč/l a nejvyšší průměrná cena byla placena v Jihočeském kraji, kde dosáhla hodnoty 8,50 Kč/l.

Nákup mléka podle MZe 6-12

V prosinci mlékárny nakoupily (v ČR i zahraničí) 182 632 tis. litrů mléka o tučnosti 4,08 % s průměrným obsahem bílkovin 3,50 %, za průměrnou cenu 8,02 Kč/l. Prosincový nákup mléka byl ve srovnání s průměrným měsíčním nákupem ve čtvrtém čtvrtletí roku 2010 nadprůměrný (průměrný měsíční nákup ve čtvrtém čtvrtletí činil 180 858 tis. litrů). Průměrný měsíční nákup v roce 2010 byl 187 619,8 tis. litrů, což je o 3 352,7 tis. litrů méně, než byl průměrný měsíční nákup v roce 2009. Ten byl 190 972,5 tis. litrů mléka.

Při porovnání prosincového nákupu mléka s nákupem v listopadu došlo ke zvýšení nákupu o 6 134 tis. litrů. To znamená nárůst o 3,5 %. Při meziročním srovnání došlo letos v prosinci ke snížení nákupu o 1,2 %, tedy o 2 305 tis. litrů mléka.

Každoroční trendy nákupu mléka jsou patrné z grafu na straně č. 7.

Z celkového nákupu mléka v prosinci 2010 bylo 99,2 % mléka nakoupeno ve třídě I. a vyšší za cenu 8,03 Kč/l. V listopadu 2010 to bylo 99,2 % za 7,90 Kč/l.

V prosinci se nákup mléka mlékárnami v zahraničí zvýšil. Došlo k nárůstu nákupu proti listopadu o 15 tis. litrů (1,5 %) na 991 tis. litrů. Zatím nejvyšší nákup mléka v zahraničí byl uskutečněn v dubnu 2008, kdy mlékárny nakoupily 5 166 tis. litrů mléka (tento údaj se sleduje od roku 2005). Celkem za rok 2010 nakoupily mlékárny

v zahraničí 15 620 tis. litrů mléka, v roce 2009 to bylo o 15 590 tis. litrů více (31 210 tis. litrů).

Od počátku roku 2010 nakoupily mlékárny celkem 2 251 437 tis. litrů mléka. Za celý rok 2009, mlékárny nakoupily 2 291 670 tis. litrů mléka, v roce 2008 to bylo o 76 932 tis. litrů více, tedy 2 368 602 tis. litrů mléka.

Sušené odtučněné mléko (SOM)

V prosinci mlékárny vyrobily 1 446,7 tun SOM. Je to o 415,6 tun (40,3 %) více než v listopadu a o 288,9 tun (16,6 %) více než v prosinci 2009. Měsíční průměrná výroba ve čtvrtém čtvrtletí 2010 byla 1 247,73 t, což znamená, že prosincová výroba byla ve srovnání s průměrem ve čtvrtém čtvrtletí nadprůměrná. Od počátku roku 2010 mlékárny vyrobily 15 570,70 tun SOM. V roce 2009 vyrobily mlékárny celkem 19 420,4 tun SOM, což je o 3 097,8 tun méně než v roce 2008.

V prosinci měly mlékárny na skladech 1 149,4 tun SOM. Ve srovnání s listopadem se zvýšila zásoba o 348 tun. Při meziročním srovnání zásob došlo letos v prosinci ke snížení stavu zásob o 182,10 tun.

Cena průmyslových výrobců v prosinci 2010 se při srovnání s předchozím měsícem zvýšila, a to o 2,14 Kč na 57,24 Kč/kg. Meziročně se cena zvýšila o 6,28 Kč/kg (12,3 %).

V prodeji SOM došlo v prosinci k poklesu, a to o 115,75 t (21,2 %) proti předchozímu měsíci. V prosinci mlékárny prodaly 429,36 tun SOM. Meziročně byl v prosinci 2010 prodej o 411,32 tun nižší než ve stejném měsíci roku 2009.

Od počátku roku prodaly mlékárny 8 893,31 tun SOM. Průměrný měsíční prodej ve čtvrtém čtvrtletí roku 2010 byl 593,56 tun. Za celý rok 2009 prodaly mlékárny 14 608,49 tun SOM, což je o 1 301,10 tun více než v roce 2008.

Máslo

Výroba másla se v prosinci zvýšila, a to na 3 664,2 t. Při srovnání s listopadem je to nárůst o 195,90 tun (5,7 %) a při srovnání s prosincem 2009 se snížila letošní výroba o 603,6 tun (14,1 %). Průměrná měsíční výroba ve čtvrtém čtvrtletí 2010 činila 3 563,6 tun, z čehož vyplývá, že prosincová výroba byla ve srovnání s tímto čtvrtletím nadprůměrná. Od počátku roku bylo vyrobeno 40 688,5 tun másla. V roce 2009 vyrobily mlékárny celkem 45 775,9 tun másla, což je o 2 858,70 tun (5,9 %) méně než v roce 2008.

Zásoba másla se v prosinci snížila. Na skladech měly mlékárny zásobu 1 377,9 tun másla,

a to je o 77,6 tun méně než v listopadu a o 197,60 tun více než v prosinci 2009.

Prodej másla ve spotřebitelském 250 g balení se v prosinci zvýšil. Bylo prodáno 1 175,51 tun másla, a to je o 177,06 tun více než v listopadu. Při meziročním srovnání došlo letos k poklesu proti prosinci 2009 o 378,63 tun. Od počátku roku bylo prodáno 13 193,80 tun másla ve spotřebitelském balení. Za celý rok 2009 prodaly mlékárny 17 378,87 tun másla ve spotřebitelském balení, a to je o 1 930,59 tun (10 %) méně než v roce 2008.

Průměrná cena, za kterou mlékárny prodávaly kilogram másla ve spotřebitelském 250 g balení, v prosinci vzrostla na 100,71 Kč/kg. To je ve srovnání s listopadovou cenou 92,14 Kč/kg nárůst o 8,57 Kč/kg a při srovnání s prosincem 2009 vzrostla letos jeho cena o 13,46 Kč/kg, tedy o 15,4 %. V listopadu 2007 dosáhla cena másla zatím historicky nejvyšší hodnoty 120,27 Kč/kg.

Sýry a tvaroh

V prosinci 2010 došlo k poklesu výroby sýrů. Ve srovnání s listopadem došlo ke snížení výroby o 425,70 tun (5,7 %) a proti prosinci 2009 se výroba sýrů zvýšila o 400,30 tun. V prosinci 2010 bylo vyrobeno 6 979,10 tun přírodních sýrů, což je méně než měsíční průměr ve čtvrtém čtvrtletí roku 2010, který činil 7 118,90 t/měsíc. Od počátku roku 2010 bylo vyrobeno 82 581,9 tun přírodních sýrů. Celkem bylo v roce 2009 vyrobeno 82 858,2 tun přírodních sýrů, což je o 1 228,10 tun (1,5 %) méně než v roce 2008.

Zásoba sýrů přírodních se u mlékáren zvýšila v prosinci 2010 ve srovnání s listopadem o 93,40 tun (2,2%) na 4 340,10 tun.

Kilogram eidamské cihly s obsahem tuku v sušině 30 % prodávaly mlékárny v prosinci za 87,97 Kč, což je o 0,36 Kč/kg více než v listopadu a o 12,58 Kč více než v prosinci 2009. Prodej 30 % eidamu se v prosinci snížil na 948,02 tun, což je proti listopadu pokles o 63,44 tun a proti prosinci 2009 se prodej zvýšil o 264,77 t.

Kilogram eidamské cihly s obsahem tuku v sušině 45 % prodávaly mlékárny v prosinci za 92,60 Kč, což je o 0,35 Kč/kg méně než v listopadu. Prodej 45 % eidamu, se v prosinci snížil na 129,39 tun, což je proti listopadu pokles o 32,21 tun.

Cena měkkého tvarohu (v balení 250 g, sušina 23 %) se v prosinci snížila na 42,39 Kč/kg. Proti listopadu je to pokles o 0,45 Kč na kilogram. Prodej se snížil, a to na 179,83 tun, což je ve srovnání s listopadem o 55,07 tun méně.

Státní zemědělský intervenční fond

Mléčné kvóty

Plnění dodávek referenčního množství mléka pro kvótový rok 2010/2011

V období od 1.12.2010 do 31.12.2010 dodali producenti odběratelům 206 901,40 tun mléka, přímý prodej byl 477,20 tun mléka.

Plnění referenčního množství pro dodávky za kvótový rok 2010/2011, od 1.4.2010 do 31.12.2010 činí celkem 1 936 300,2 tun, tj. 68,34 % vnitrostátního referenčního množství mléka pro dodávky (2 833 528 tun). Plnění referenčního množství pro přímý prodej v kvótovém roce 2010/2011, od 1.4.2010 do 31.12.2010, činí celkem 5 201,4 tun, tj. 34,01 % vnitrostátního referenčního množství mléka pro přímý prodej (15 295 tun).

K 31.12.2010 bylo v systému mléčných kvót evidováno celkem 2 165 producentů, kteří byli držiteli individuální kvóty pro dodávky, dále 259 držitelů IK pro přímý prodej a 84 schválených odběratelů.

V prosinci bylo provedeno 6 převodů IK v celkové výši 725,3 t pro dodávky a 0,2 t pro přímý prodej. Do rezervy bylo odejmuto 108,8 tun mléka pro dodávky a 0,03 tun mléka pro přímý prodej.

V prosinci došlo k přerušení, či ukončení produkce mléka u 15 producentů, držitelů IK. Ve stejném období bylo provedeno 9 změn IK, z toho IK pro dodávky na IK pro přímý prodej ve výši 102,7 t a z IK pro přímý prodej na IK pro dodávky ve výši 165 t. Na základě převodu IK zahájily produkci mléka 3 nové subjekty s IK pro dodávky a 3 nové subjekty s IK pro přímý prodej.

Podpora spotřeby školního mléka

V prosinci 2010 mlékárny vyrobily 283,5 tis. litrů školního mléka, z toho bylo 262,9 tis. litrů mléka ochuceného. Od počátku roku 2010 bylo vyrobeno 2 356,6 tis. litrů školního mléka, z toho 2 039,1 tis. litrů mléka ochuceného. Za kalendářní rok 2009 bylo vyrobeno 1 855,3 tis. litrů školního mléka, z toho bylo 1 647,4 tis. litrů mléka ochuceného.

Použití kaseinu a kaseinátů při výrobě sýrů

V lednu 2011 doručilo 28 mlékáren souhrnný výkaz o výrobě sýrů za II. pololetí roku 2010. Zbylí výrobci sýrů budou následně vyzváni k doručení výkazů. Došlo ke změně administrace programu,

kdy se u souhrnných výkazů neklade důraz na podepisování podle obchodního rejstříku. Na internetové stránky SZIF byl vyvěšen nový formulář Žádost o povolení a nová Příručka pro výrobce sýrů (KN 0406), kde je upravena i část o povinnostech držitelů povolení. Z výše uvedených důvodů byly aktualizovány i příslušné formuláře.

Situace v zahraničí

Světová tržní cena v paritě vyplaceně loď (FOB) v západní Evropě v lednu 2011 se u všech sledovaných komodit zvýšila.

U másla vzrostla cena na 4 944 USD/t, o 19 USD/t. U SPM se cena zvýšila o 265 USD/t na 3 997 USD/t a u SOM cena vzrostla na hodnotu 3 250 USD/t, což je růst o 337 USD/t.

Zdroj: USDA

Aktuálně vydané předpisy pro mléko a mlékárenské výrobky

Aktuálně vydané předpisy EU, týkající se mléka a mlékárenských výrobků

Nařízení Komise (EU) č. 100/2011 ze dne 3. února 2011, kterým se stanoví minimální prodejní cena sušeného odstředěného mléka pro patnácté dílčí nabídkové řízení uskutečněné v rámci nabídkového řízení zahájeného nařízením (EU) č. 447/2010.

Nařízení Komise (EU) č. 54/2011 ze dne 21. ledna 2011, kterým se mění nařízení (EU) č. 447/2010 o zahájení prodeje sušeného odstředěného mléka prostřednictvím nabídkového řízení, pokud jde o datum uskladnění intervenčního sušeného odstředěného mléka.

Nařízení Komise (EU) č. 44/2011 ze dne 20. ledna 2011, kterým se stanoví vývozní náhrady pro mléko a mléčné výrobky.

Nařízení Komise (EU) č. 52/2011 ze dne 20. ledna 2011, kterým se stanoví sazby náhrad použitelné na mléko a mléčné výrobky vyvážené ve formě zboží, na něž se nevztahuje příloha I Smlouvy.

Nařízení Komise (EU) č. 50/2011 ze dne 20. ledna 2011, kterým se stanoví minimální prodejní cena sušeného odstředěného mléka pro čtrnácté dílčí nabídkové řízení uskutečněné v rámci nabídkového řízení zahájeného nařízením (EU) č. 447/2010.

Nařízení Komise (EU) č. 30/2011 ze dne 14. ledna 2011, kterým se mění reprezentativní ceny a dodatečná dovozní cla pro některé produkty

v odvětví cukru stanovená nařízením (EU) č. 867/2010 na hospodářský rok 2010/11.

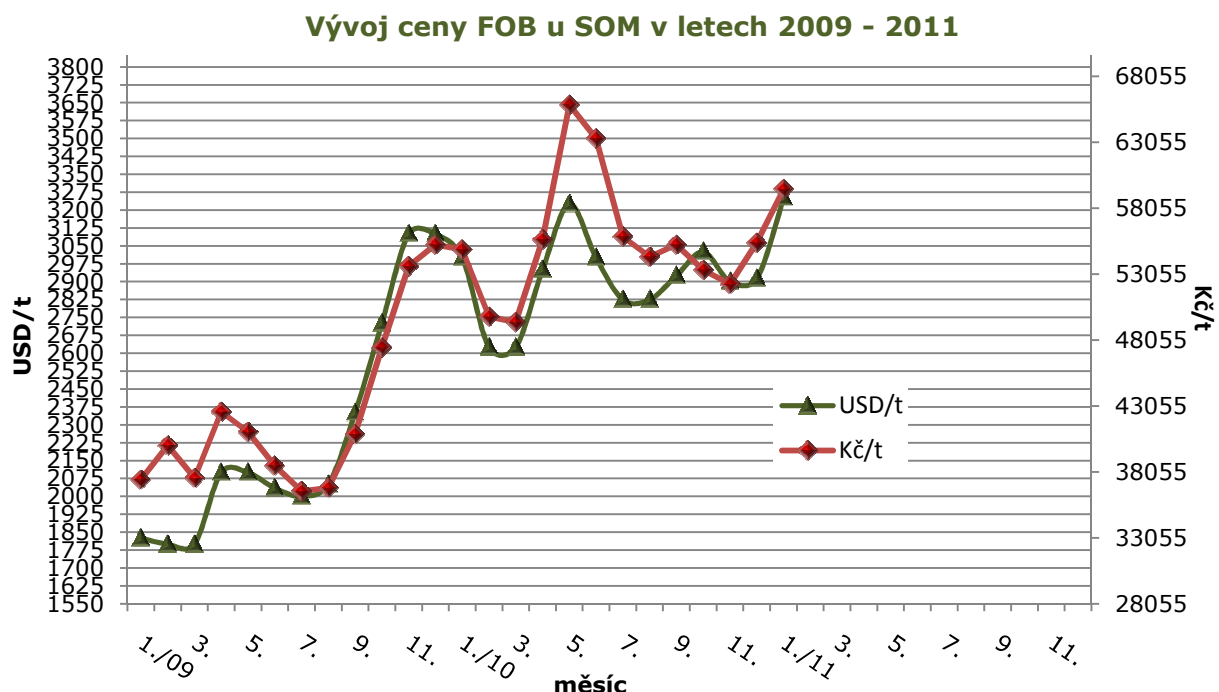
Nařízení Komise (EU) č. 16/2011 ze dne 10. ledna 2011, kterým se stanoví prováděcí opatření k systému včasné výměny informací pro potraviny a krmiva (1).

Nařízení Komise (EU) č. 9/2011 ze dne 6. ledna 2011, kterým se stanoví minimální prodejní cena sušeného odstředěného mléka pro třinácté dílčí nabídkové řízení uskutečněné v rámci nabídkového řízení zahájeného nařízením (EU) č. 447/2010.

Tab.: č.2 Kurzy devizového trhu - měsíční průměry za rok 2010 a 2011

měsíc	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
USD10	18,313	18,981	18,822	18,873	20,435	21,119	19,789	19,243	18,901	17,642	18,033	19,028
USD11	18,308											
EUR10	26,136	25,976	25,540	25,313	25,666	25,780	25,305	24,807	24,651	24,526	24,637	25,165
EUR11	24,449											

Zdroj: ČNB

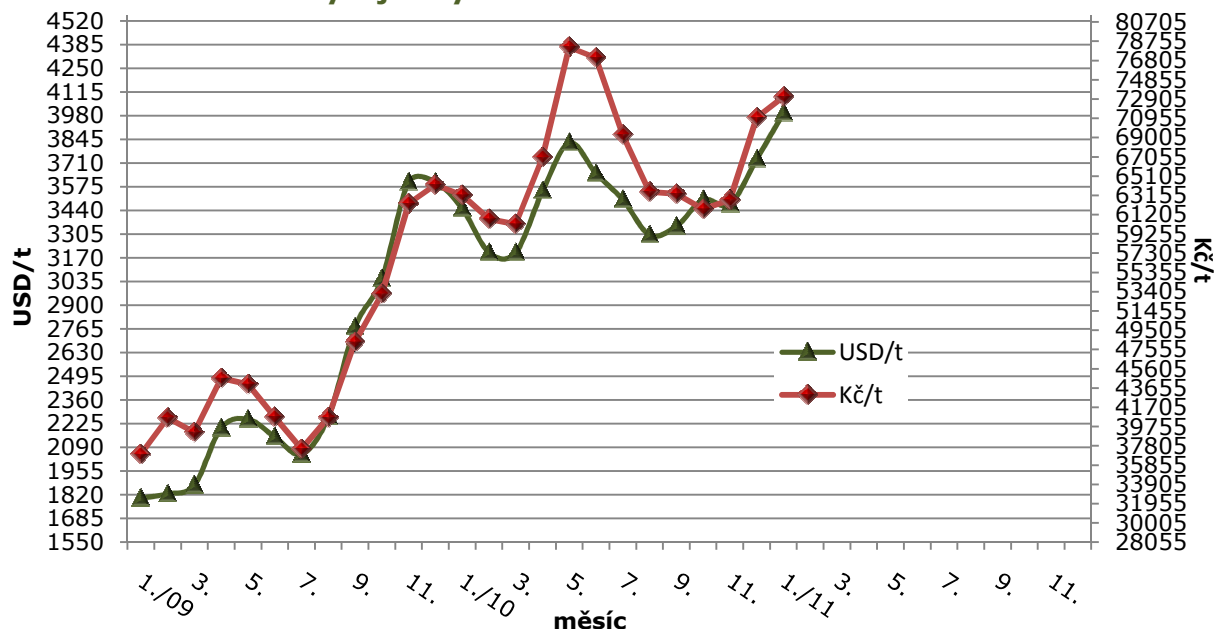

Pozn.: Ceny v Kč jsou přepočteny průměrným měsíčním kurzem ČNB k danému měsíci.

Zdroj: Dairy Markets; USDA a ČNB

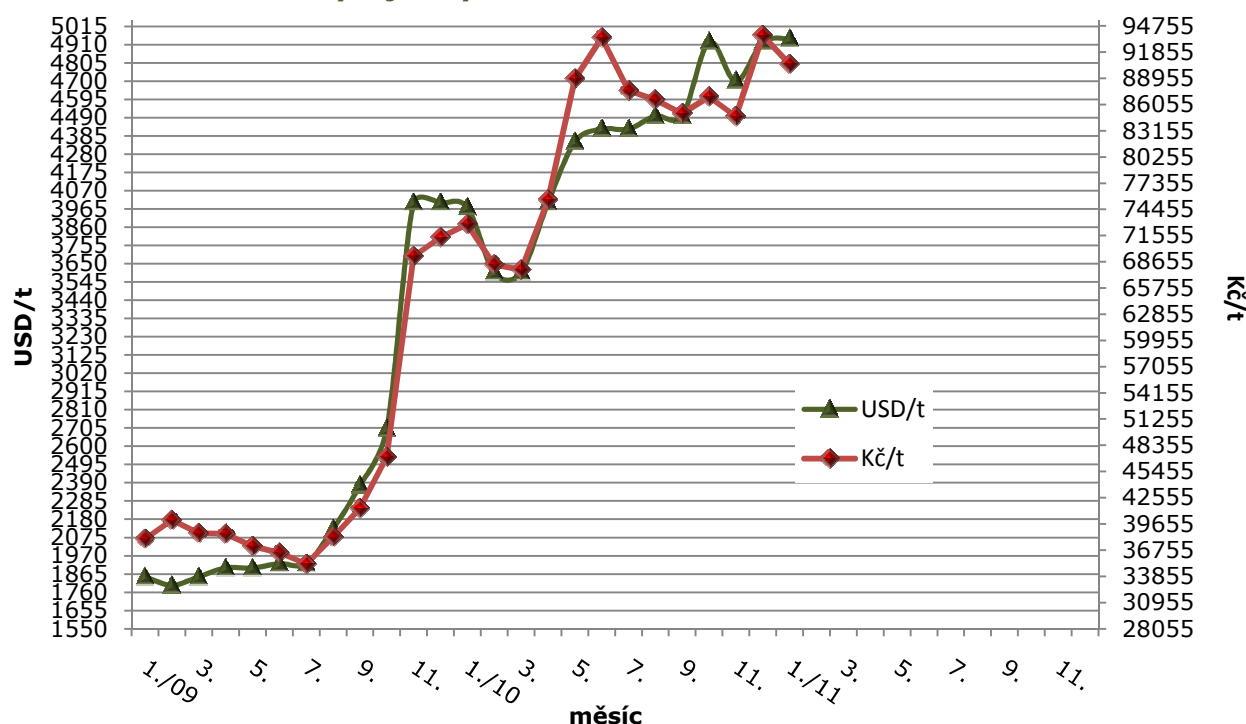
Vývoj ceny FOB u SPM v letech 2009 - 2011

Pozn.: Ceny v Kč jsou přepočteny průměrným měsíčním kurzem ČNB k danému měsíci.

Zdroj: Dairy Markets; USDA a ČNB

Vývoj ceny FOB u másla v letech 2009 - 2011

Pozn.: Ceny v Kč jsou přepočteny průměrným měsíčním kurzem ČNB k danému měsíci.

Zdroj: Dairy Markets; USDA a ČNB

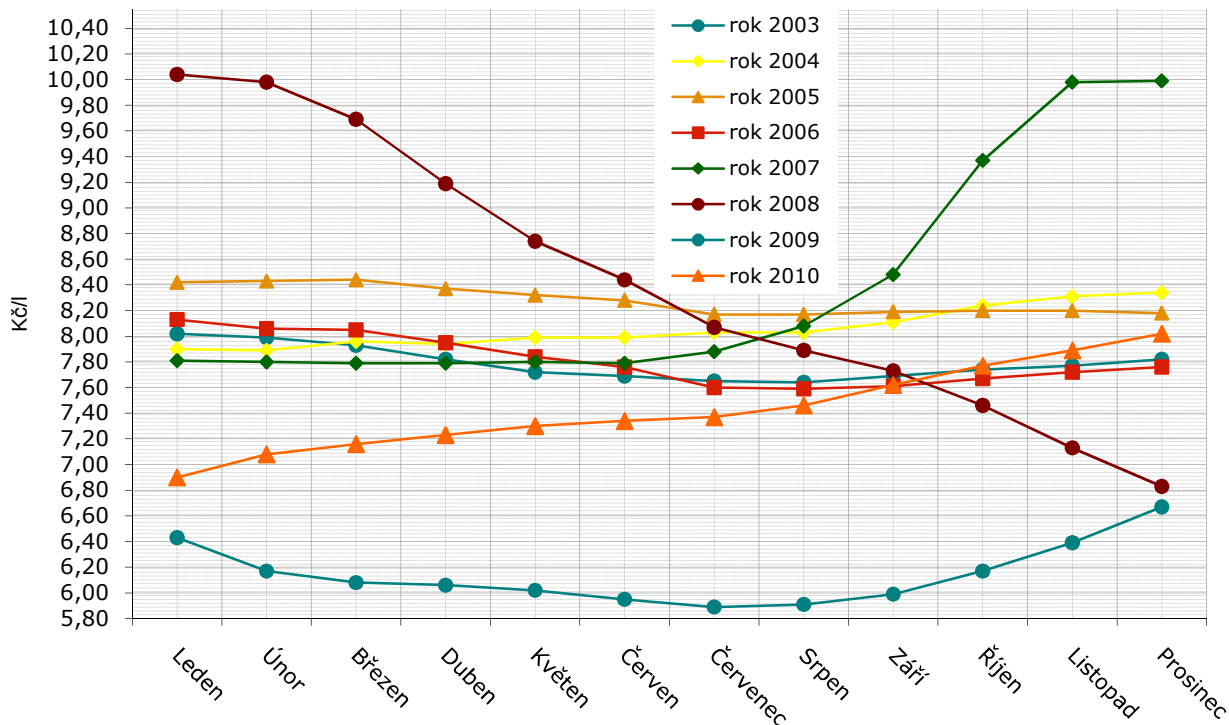

Tab. č.1 Nákupní ceny za mléko (placené mlékárnami) – průměr nákupů celkem Kč/l

rok/měsíc	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1999	7,78	7,75	7,69	7,11	6,28	6,20	6,79	7,02	6,95	7,23	7,44	7,46
2000	7,44	7,45	7,45	7,45	7,43	7,42	7,41	7,41	7,45	7,49	7,49	-
2001	7,67	7,70	7,69	7,73	7,75	7,75	7,74	7,73	7,81	7,95	8,07	8,13
2002	8,25	8,23	8,22	8,20	8,15	8,08	8,04	8,01	8,04	8,05	8,08	8,08
2003	8,02	7,99	7,93	7,82	7,72	7,69	7,65	7,64	7,69	7,74	7,77	7,82
2004	7,90	7,89	7,96	7,94	7,99	7,99	8,03	8,03	8,11	8,24	8,31	8,34
2005	8,42	8,43	8,44	8,37	8,32	8,28	8,17	8,17	8,19	8,20	8,20	8,18
2006	8,13	8,06	8,05	7,95	7,84	7,76	7,60	7,59	7,61	7,67	7,72	7,76
2007	7,81	7,80	7,79	7,79	7,80	7,79	7,88	8,08	8,48	9,37	9,98	9,99
2008	10,04	9,98	9,69	9,19	8,74	8,44	8,07	7,89	7,73	7,46	7,13	6,83
2009	6,43	6,17	6,08	6,06	6,02	5,95	5,89	5,91	5,99	6,17	6,39	6,67
2010	6,90	7,08	7,16	7,23	7,30	7,34	7,37	7,46	7,62	7,77	7,89	8,02

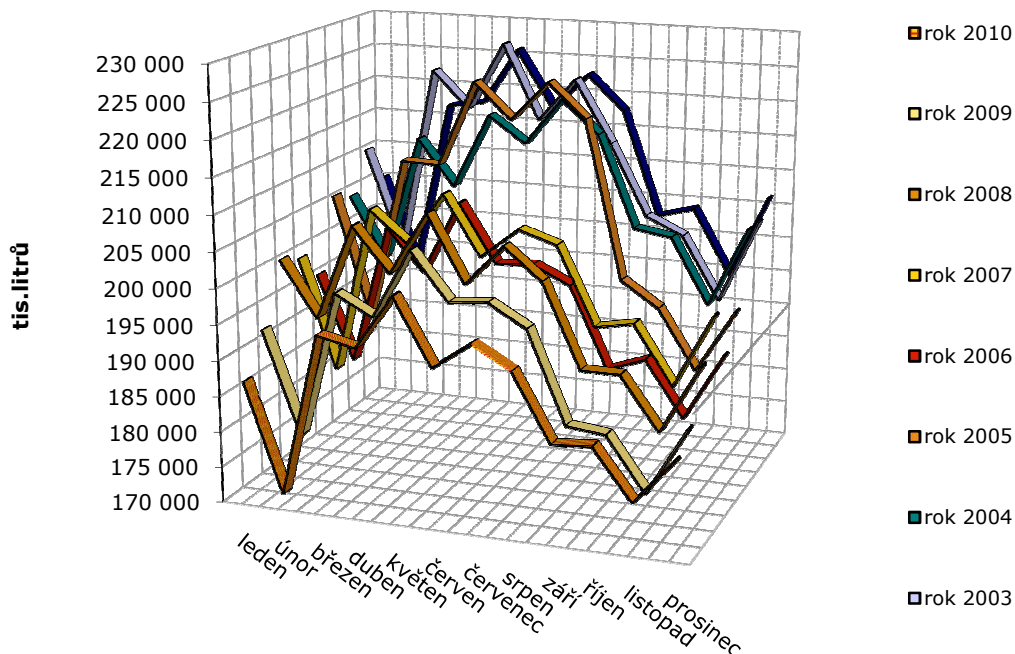
Zdroj: Mlék(MZe) 6-12

Vývoj nákupních cen placených mlékárnami za mléko kravské

Zdroj: Mlék(MZe) 6-12

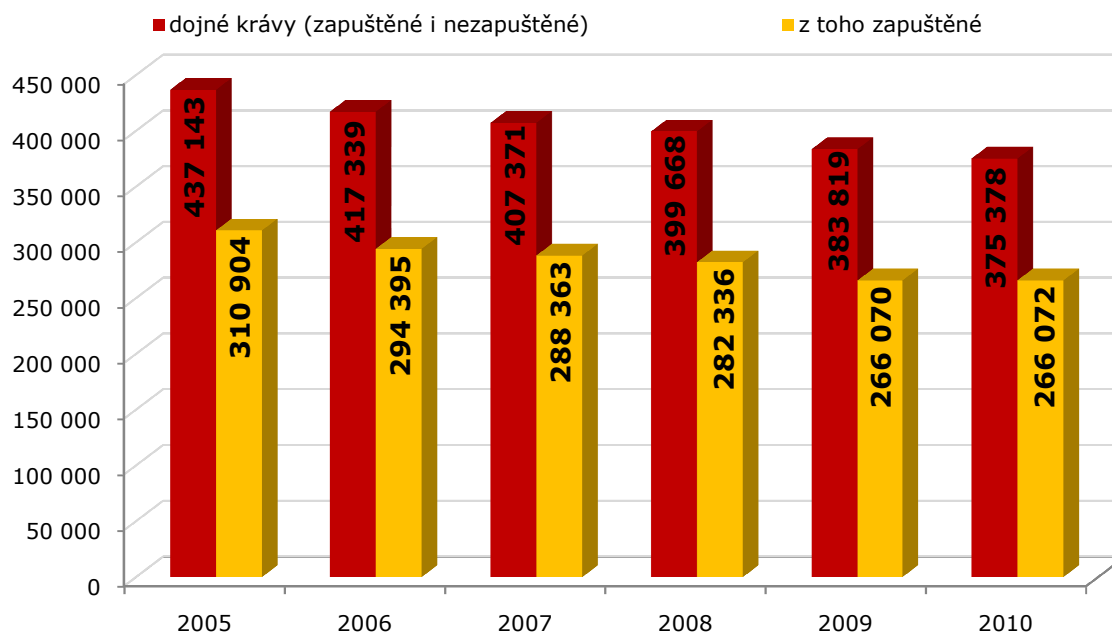
Nákup mléka po měsících

Pozn.: V grafu jsou uvedeny nákupy mléka tuzemskými mlékárnami včetně nákupů ze zahraničí, v grafu není zohledněn vývoz mléka z ČR a hodnoty tudíž není možné zaměňovat s produkcí mléka v ČR. Údaje v grafu proto není možné použít k vyhodnocení plnění mléčné kvóty, této problematice je věnována samostatná kapitola v textu.

Zdroj: Mlék (MZe)6-12

Vývoj stavů dojných krav v ČR

Pozn.: Stavby dojných krav jsou ke konci uvedeného roku.

Zdroj: ČSÚ

Tab.: č.3 Ceny mlékárenských výrobků při prodeji z mlékárny

Kurz ECB (EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA) za leden – 24,460 Kč/€

Název výrobku	Cena v Kč/kg, průměr za prosinec	Změna k listopadu v %
Sušená syrovátka <i>bez přidaného cukru, baleno v pytlích po 25 kg</i>	19,10	6,77
Sušené odtučněné mléko <i>tuk do 1,5 %, baleno v pytlích po 25 kg</i>	54,37	0,49
Sušené plnotučné mléko <i>tuk 26%, baleno v pytlích po 25 kg</i>	70,03	-1,14
Máslo ve spotřebitelském balení 250 g <i>tuk minimálně 82 %, voda max. 16 %</i>	97,95	-0,91
Máslo v blocích 25 kg <i>tuk minimálně 82 %, voda max. 16 %</i>	96,12	6,24
Máslo v blocích 25 kg + dopravní náklady <i>včetně dopravních nákladů 2,5 €/100 kg</i>	96,74	6,17
Sýr ementálského typu – Primátor <i>tuk minimálně 45 %</i>	141,11	0,84
Eidam 45 <i>tuk minimálně 45 %</i>	89,47	-5,39
Eidam 30 <i>tuk minimálně 30 %</i>	87,45	0,35

Ceny zjišťuje SZIF na základě nařízení Komise 562/2005, zákona č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů a nařízení vlády ČR č. 225/2004 Sb.

Zdroj: TIS^{ČR}

Příjmy německých zemědělců poklesly

Příjmy německých zemědělců v uplynulém hospodářském roce výrazně poklesly. Průměrný zisk na jeden zemědělský podnik poklesl o 8,5 procenta na 35 200 €, jak vyplynulo ze Zprávy spolkového ministerstva zemědělství, která byla v pondělí zveřejněna na internetu.

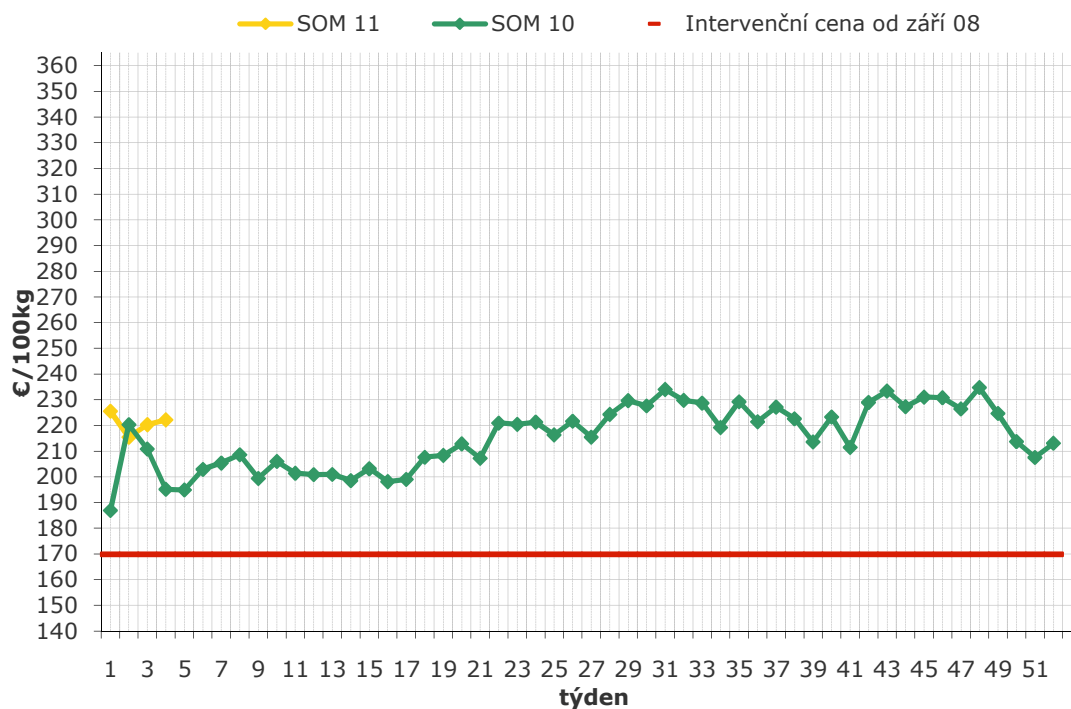
Negativní vývoj v průběhu hospodářského roku 2009/10 poznamenal především podniky specializované na rostlinnou výrobu, které propadly o téměř jednu čtvrtinu a podniky specializované na výkrm hospodářských zvířat, jejichž příjmy poklesly o 9,5 procenta. Mléčné farmy se musely popasovat s propadem příjmů v řádu 1,5 %.

Hlavním důvodem poklesu příjmů byl podle statistiků propad tržeb u obilovin. Naproti tomu

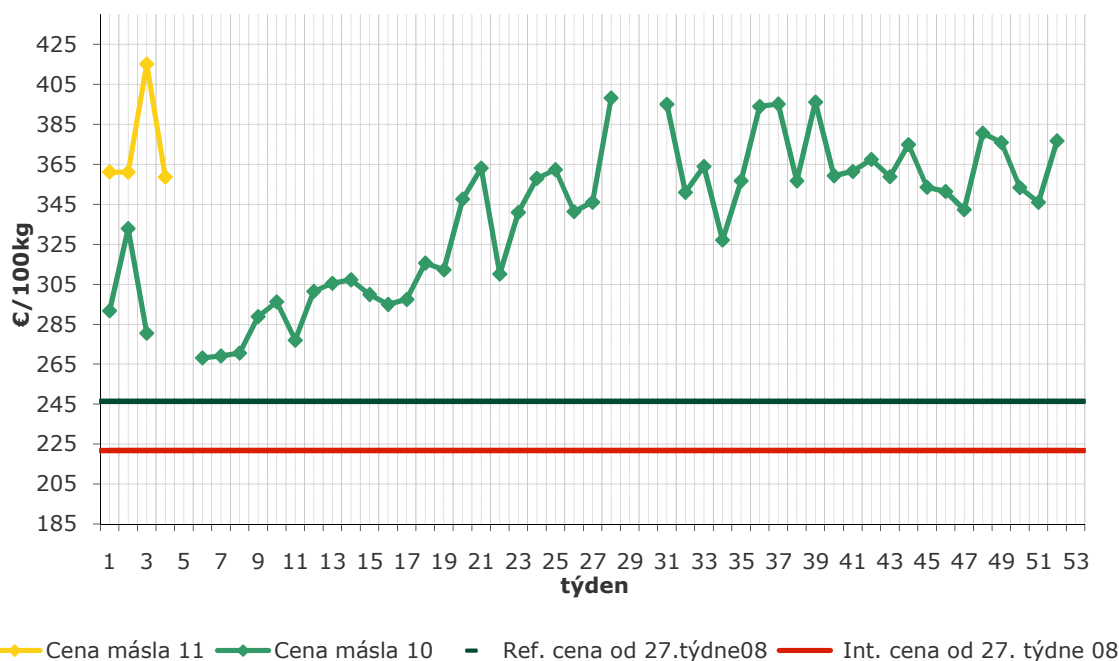
náklady na hnojiva nebo krmiva byly nižší než v roce předchozím. Statistické údaje se opírají o roční uzávěrky téměř 9 600 podniků s hlavní výdělečnou činností v zemědělství. Prezident Svazu sedláků Gerd Sonneleitner předložil v prosinci čísla za Svaz, z nichž vyplývá, že průměrné příjmy zemědělských podniků v hospodářském roce 2009/10 poklesly o 22 procent na 32 300 €, z velké části kvůli poklesu cen obilovin.

Zdroj: ÚZEI

Vývoj cen SOM v ČR (pytle 25 kg) vůči intervenční ceně

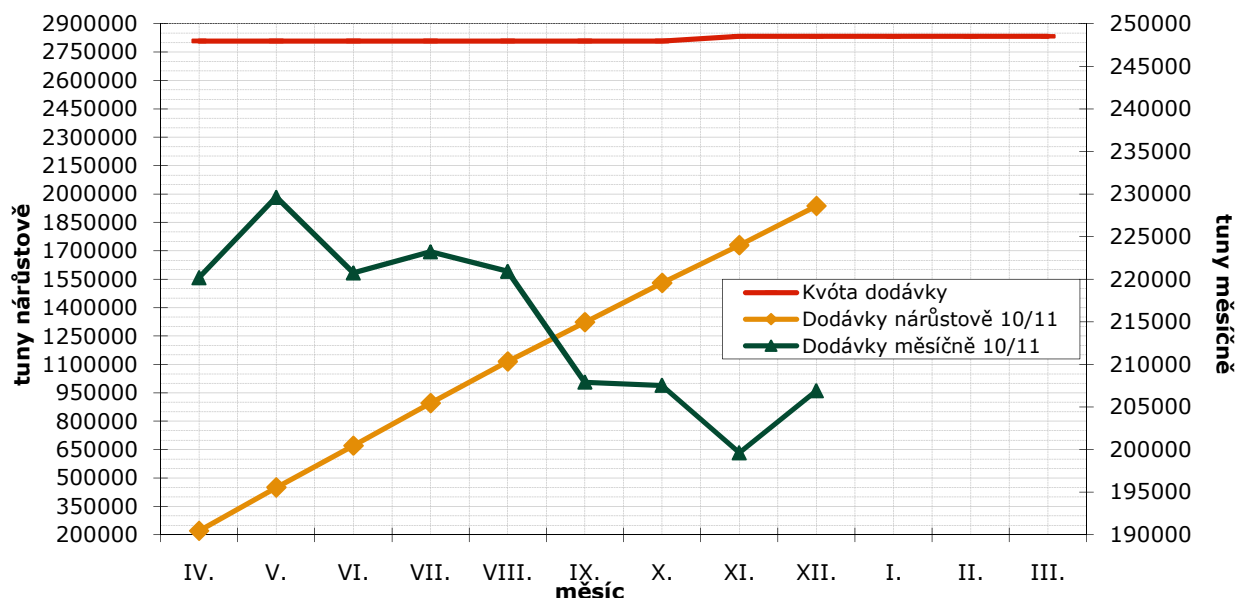
Vývoj CPV másla v ČR (blok 25 kg) vůči intervenční ceně

Pozn. Cena másla je včetně dopravních nákladů 2,5 €/100 kg.

Zdroj: TIS ČR

Plnění mléčné kvóty pro dodávky v kvótovém roce 10/11

Poznámka: Výše kvóty je pro kvótový rok 2009/10 – 2 833 528 tun

Zdroj: SZIF

Odbytové ceny mlékárenských výrobků na Slovensku ve 4. týdnu 2011

Výrobek	Cena €/kg	Prodané množství v t	Změna ceny k 3. týdnu 2011 v %	Změna ceny k 4. týdnu 2010 v %
Polotučné mléko trvanlivé, tuk 1,5%	0,43	3 125,74	0,2	9,4
Jogurt smet. ovocný, 150 g, tuk 7,5-10%	1,64	127,19	1,3	0,1
Smetana zakysaná 150 – 250g, tuk 12-14%	1,22	97,88	-4,6	-2,4
Smetana zakysaná 150 – 250g, tuk 16%	1,79	17,25	-3,0	15,8
Máslo čerstvé spotř. balení	4,55	71,05	-1,3	5,6
Máslo bloky 16% vody	4,09	2,01	-0,9	-1,8
Tvaroh měkký, 250 g	2,46	45,21	-7,2	-1,5
Tvaroh tučný, 250g, tuk 38% a více	3,02	11,07	1,9	7,7
Eidamská cihla 45% tuku v sušině	3,84	57,55	6,5	28,3
Parenica neuzená	5,58	6,58	2,1	-
Parenica uzená	5,17	22,73	-0,3	-
Oštěpek uzený 40 – 50 % tuku v sušině	5,17	4,30	-2,0	-
Polooštěpek uzený	5,13	3,94	-3,5	-
Bryndza zimní, sýr v balení 125 – 250 g	4,30	12,32	0,5	4,0
Bryndza zimní, sýr volně ložená (5 – 10 kg)	5,47	4,52	5,3	-
Sušené plnotučné mléko	-	-	-	-
Sušené odtučněné mléko	-	-	-	-

Poznámka : Uváděné ceny jsou bez DPH; - Údaje nejsou k dispozici.

Zdroj : PPA ATIS

TEST: Levné belgické máslo může mít za sebou až dva roky v mrazáku

Vypadá jako každé jiné máslo, přitom je vyrobené z mrazírenských zásob. "Stáří" maskuje přidávkem aromatických látek. Není divu, že je levnější než ostatní.

Máslo dovezené ze zahraničí je levnější než máslo z českých mlékáren, přestože se ve své zemi původu prodává dvakrát draž než máslo v Česku. Že to není možné?

Existuje způsob, jak to zařídit: nakoupit levné máslo z mrazírenských skladů, rozmrazit, přehnětat, přidat aromatické látky, které překryjí chuť starého tuku, zabalit do nových obalů a poslat do obchodních řetězců v České republice. Obchodníci po něm ochotně sáhnou – mohou zákazníkům nabídnout kostku másla o dvě tři koruny levněji než to nejlacinější máslo na trhu.

O čem je řeč? O čtvrtkilových kostkách másla v nenápadném stříbrném obale s pasoucí se kravičkou a nápisem Máslo, které již několik měsíců nabízejí některé řetězce. Výrobce uveden není, jen dovozce, kterým je společnost A7B Bohemia. Registrační značka patří belgické firmě Société fermière Rochefort z Arden. Odtud tedy levné máslo pochází.

Kostka másla z této mlékárny se přitom prodává v Belgii v cenách od 1,60 do 2,50 eura. V Česku však stojí 28 korun, někdy i méně. Dost důvodů pro to, aby nás zajímalo, co se pod malovanou kravičkou skrývá.

Pátrání téměř detektivní

Na počátku pátrání po původu tohoto másla bylo podezření, že se možná jedná o máslo s přidávkou margarínu (to se neprokázalo). Na jeho konci jsme našli řadu důkazů, že jde o staré přepracované máslo. Prokázaly to analýzy, které provedli odborníci na pražské Vysoké škole chemicko-technologické, na nichž se finančně podílela i redakce MF DNES.

Je měkčí a chutná jinak

Kdo se s belgickým máslem setká poprvé, nejspíš ho zaujme, že je měkčí než ta ostatní. A také si možná všimne, že má netypické máslové aroma a někdy i vady v chuti. Vysvětlení? Je to stolní máslo, někdejší "dvojka" ze skladových zásob a není tak kvalitní jako máslo čerstvé (viz Fakta v příložené grafice). Nutno říct, že dovozce tím žádný předpis neporušuje, protože evropská legislativa – nadřazená české – pojem stolní máslo

nezná. Zákazník se však nedozví, že kupuje máslo nižší kvality.

Test

Potvrdila to řada analýz, do nichž bylo zahrnuto několik vzorků másla. Kromě zmíněného belgického z českých obchodů ještě dvě další másla stejného výrobce, koupená přímo v Belgii, německé máslo ze zakysané smetany, které se vyrábí odlišně než máslo ze sladké smetany běžné v Česku. A jako představitel klasického českého výrobku máslo Tatra.

Co řekly analýzy?

První důkaz, že máslo leželo nějakou dobu v mrazáku, přineslo takzvané peroxidové číslo. To vypovídá o tom, co se s máslem děje, když žlukne. Právě u belgického másla byl obsah peroxidů vyšší než u všech ostatních.

Hodně napověděly i mastné kyseliny. Složení mléčného tuku je totiž jiné v letním a jiné v zimním období. "U belgického másla, které mělo podle data spotřeby pocházet z období prosinec – leden, však byly naměřené hodnoty rozdílné. Surovina tedy musela pocházet z různých období," vysvětluje vedoucí Ústavu technologie mléka a tuků Vladimír Filip, který analýzy vedl.

Další důkazy přinesly mikrobiologické zkoušky. Pokud by máslo bylo vyrobeno ze zakysané smetany, muselo by mít o několik řádů vyšší celkový počet mikroorganismů, což se neprokázalo. Zato mělo vyšší počty nežádoucích bakterií, které svědčí o tom, že máslo bylo mechanicky přepracováváno.

"To už je řada indicií potvrzujících naše podezření, že jde o máslo ze starých zásob. Další analýzy však přinesly i jeden přímý důkaz, že výrobce nepoužívá technologii másla ze zakysané smetany a dokonce přidává neoznačené látky do potravin," uvedl Filip. Jsou to tři těkavé aromatické látky – biacetyl, kyselina mléčná a acetoin. Ty se objevují v másle ze zakysané smetany, v másle ze sladké smetany ale být nemohou. Pokud tam ovšem nejsou záměrně přidány. "Výrobce použil těkavé látky do másla jako přídatek chemických látek. V tomto případě nejsou a nemohou být produktem mléčného kvašení, protože máslo bylo vyrobeno ze sladké smetany. Jednoznačně to potvrdil mikrobiologický obraz," vysvětluje profesor Filip.

Odkud se vzalo?

Kostka másla na belgickém trhu stojí dvakrát víc, než je cena másla v České republice. "Jak je možné, že je máslo této firmy v Česku, navíc zatíženo dopravními náklady, tak levné, že se

dostává hluboko pod české ceny," ptá se Jiří Kopáček z Českomoravského svazu mlékárenského. A nabízí i možné vysvětlení: Může jít o máslo z intervenčních nebo soukromých zásob přebytků, jejichž skladování Evropská unie dotuje.

"Za uskladnění tuny másla dostane obchodník 18,31 eura a za každý den skladování ještě 0,34 eura. A skladovat může až 210 dní. Když obchodník máslo po vyskladnění dobře prodá, tak s ním nemá žádné výdaje, a proto může prodej realizovat levně."

Zdroj: Mladá fronta Dnes

Pokuta za reklamu

Severoamerický antimonopolní úřad FTC vyměřil společnosti Dannon vysokou pokutu.

Americká dceřiná společnost koncernu Danone musí zaplatit za klamavou reklamu pokutu ve výši 1 mil. USD.

Tento rozsudek nyní vynesl severoamerický antimonopolní úřad FTC (Federal Trade Commission). Dceřiné společnosti koncernu Danone s názvem Dannon s okamžitou platností zakázal uvádět v reklamě, že konzumace jogurtů značky Activia a mléčných nápojů DanActive a Actimel

přispívá k prevenci nachlazení a zmírňuje zažívací problémy.

Podle vlastních informací však firma Dannon i nadále smí vyzdvihoval obecné výhody konzumace zmíněných mléčných výrobků, mj. že konzumace jogurtů Activia přispívá k regulaci trávicích procesů a nápoje DanActive ke stimulaci imunitního systému.

Prezident FTC Jon Leibowitz k tomu uvedl, že obecně výrobní společnosti, a tím i Dannon, si nesmějí dovolit zveličovat solidní vědecké argumenty ve prospěch propagace vlastních produktů.

Severoamerická dceřinná společnost koncernu Danone si již v září roku 2009 vytvořila speciální fond ve výši 35 mil. USD za účelem poskytnutí finančního odškodnění při hromadných žalobách spotřebitelů proti neoprávněně vysokým cenám za neprokázané zdravotní přínosy mléčných výrobků.

Zdroj: APIC-AK

Vydavatel

TIS ČR, SZIF

Státní zemědělský intervenční fond
Ve Smečkách 33, 110 00 Praha 1

www.szif.cz

Odpovědný pracovník

Ing. Tomáš Materna
vedoucí oddělení agrární
informatiky

tel.: 222 871 577
fax: 222 871 591
e-mail: materna@szif.cz

Komoditní manager

Bc. Petr Šup

tel.: 222 871 544
fax: 222 871 591
e-mail: sup@szif.cz

Rozmnožování anebo rozšiřování tohoto zpravodaje nebo jeho části jakýmkoliv způsobem je zakázáno, s výjimkou případů povolených autorským zákonem nebo předchozího písemného souhlasu TIS^{ČR} SZIF. Údaje obsažené v tomto zpravodaji jsou pouze informativního charakteru a nemají závaznou povahu. Jejich citace je možná pouze s uvedením zdroje TIS^{ČR} SZIF.